

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräiden asutusluottojen järjestelystä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on lieventää eräiden asutusluottojen järjestelystä annetun lain (597/73) mukaisen maksuvapautuksen voimassaolon ehtoja iäkkäiden ja työkyvyltään heikentyneiden asutustilallisten kohdalla. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei asutusluotosta myönnettyä maksuvapautusta määrättäisi mene-

tetyksi tilan viljelemättömyyden perusteella, jos maksuvapautuksen saaja on täyttänyt 60 vuotta tai jos hänen työkykynsä on alentunut vähintään 50 prosentilla.

Lain muutos on tarkoitettu saattamaan voimaan heti lakiehdotuksen tultua hyväksytyksi.

PERUSTELUT

Eräiden asutusluottojen järjestelystä 2 päivänä heinäkuuta 1973 annetulla lailla (597/73) on Pohjois-Suomen sekä osassa Itä-Suomea asuvien asutustilallisten velkarasitusta helpotettu myöntämällä heille tietyin edellytyksin vapautus heidän vastattavinaan olevien, pääsääntöisesti ennen kesäkuuta 1972 syntyneiden asutusluottojen lyhennysmaksujen ja korkojen tai yksinomaan lyhennysmaksujen suorittamisesta.

Asutusluottoa koskeva velkasuhde on maksuvapautuksesta huolimatta lain 12 §:n mukaisesti olemassa saman suuruisena kuin vapautusta myönnettäessä niin kauan kuin luotto säännönmukaisin maksuehdoin lyhennettynä olisi tullut kokonaan takaisin maksetuksi, kuitenkin enintään 15 vuotta maksuvapautuksen myöntämisestä.

Maksuvapautuksen myöntämisen eräänä edellytyksenä on lain 9 §:n 1 momentin mukaan, että tilan omistaja tai, jos omistajia on useita,

joku heistä asuu ja viljelee tilaa. Mainitun momentin mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna 14 päivänä heinäkuuta 1978 annetulla lailla (569/78), on tila katsottava viljellyksi myös silloin, kun siitä on tehty pellon käytön rajoittamisesta annetun lain (216/69) mukainen pellonvaraus sopimus, maataloustuotannon ohjaamisesta annetun lain (446/77) mukainen tuotannonmuutos sopimus tai muu valtion ja viljelijän välinen viljelyksessä olevan peltoalan supistamista tarkoittava sopimus. Sanotun momentin mukaan on tila katsottava viljellyksi myös silloin, kun sen kaikki pellot on hyväksyttävällä tavalla metsitetty metsänparannuslain (413/67) 6 a §:n tai pellon käytön rajoittamisesta annetun lain 7 §:n 1 momentin taikka kummankin mainitun lainkohdan mukaisesti.

Eräiden asutusluottojen järjestelystä annetun asetuksen (598/73) 3 §:n 2 momentissa on säädetty lähinnä tilapäisten tilalta poissaolojen

merkityksestä asumis- ja viljelyvaatimusta sovellettaessa. Sanotun momentin mukaan katsotaan maksuvapautuksen kohteena olevan tilan omistajan asuvan ja viljelevän tilaa myös silloin, kun hänen poissaolonsa tilalta on luonteeltaan tilapäistä ja johtuu sairaudesta tai opiskelusta taikka asevelvollisuuden tahi vapausrangaistuksen suorittamisesta. Niin ikään katsotaan omistajan asuvan ja viljelevän tilaa silloinkin, kun hänen poissaolonsa johtuu muista kuin edellä mainituista syistä eikä kestä maksuvapautusaikana yhdessä tai useammassa erässä kuutta kuukautta pitempää aikaa kalenterivuotta kohden. Yli kuusi kuukautta kestävästä vapausrangaistuksen suorittamisesta ei kuitenkaan katsota luonteeltaan tilapäiseksi poissaoloksi, ellei joku omistajan perheenjäsenistä asu tilalla.

Mikäli maksuvapautuksen saaja ei enää asu ja viljele tilaa, on maksuvapautus lain 11 §:n 1 momentin mukaan määrättävä menetetyksi ja, mikäli saamista ei, sen mukaan kuin siitä on erikseen säädetty, ole irtisanottava, määrättävä saaminen säännönmukaista takaisinmaksujärjestystä noudattaen takaisin maksettavaksi. Vastaavasti on kyseisen momentin nojalla meneteltävä myös silloin, kun tila osaksi tai kokonaan on luovutettu toiselle tai kun maksuvapautuksen saaja on kuollut eikä lain 10 §:n mukaisia edellytyksiä, jotka osittain koskevat niin ikään tilalla asumista ja sen viljelemistä, ole olemassa vapautuksen siirtämiseksi luovutuksensaajalle tai kuolinpesän osakkaille.

Maksuvapautuksen saajien joukossa on enimmäksin enemmän sellaisia tilallisia, joiden harjoittama maataloustuotanto on iän tai alentuneen työkyvyn vuoksi jäänyt, etenkin tilanpidon jatkajan puuttuessa, vähäiseksi. Mikäli viljely on lakannut eikä tilasta ole tehty lain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua sopimusta tai tilan peltoja ei ole mainitussa lainkohdassa tarkoitettuihin tavoin metsitetty, joudutaan maksuvapautus määräämään menetetyksi.

Jotta edellä tarkoitettuun, asianomaiset usein vaikeaan asemaan saattavaan menettelyyn, ei tilallaan asuvien asutustilallisten kohdalla tarvitsisi ryhtyä, hallitus ehdottaa lain 11 §:ään lisättäväksi uuden 3 momentin, jonka mukaan maksuvapautusta ei tilan viljelemättömyyden perusteella määrättäisi menetetyksi, jos maksuvapautuksen saaja on täyttänyt 60 vuotta tai jos hänen työkykynsä on alentunut vähintään 50 prosentilla.

Tarkoituksena on muutoin soveltaa viljelyvaatimusta siten, että sen katsottaisiin täyttyvän silloinkin, kun tilalla tuotetaan pelkästään kotitarpeiksi perunaa, juurikasveja tai muita maataloustuotteita. Sen sijaan nykyisellään jo varsin kohtuullisen asumisvaatimuksen suhteen hallitus ei katso kysymyksessä olevan lain tarkoitusperät huomioon ottaen säännösten tai niiden soveltamiskäytännön muuttamista aiheelliseksi.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräiden asutusluottojen järjestelystä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään eräiden asutusluottojen järjestelystä 2 päivänä heinäkuuta 1973 annetun lain (597/73) 11 §:ään uusi näin kuuluva 3 momentti:

11 §

täyttänyt 60 vuotta tai jos hänen työkykynsä on alentunut vähintään 50 prosentilla.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen ei maksuvapautusta tule sillä perusteella, ettei tilalla asuva maksuvapautuksen saaja enää viljele tilaa, määrätä menetetyksi, jos hän on

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 198 .

Helsingissä 14 päivänä tammikuuta 1983

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Taisto Tähkämaa*

Laki

eräiden asutusluottojen järjestelystä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään eräiden asutusluottojen järjestelystä 2 päivänä heinäkuuta 1973 annetun lain (597/73) 11 §:ään uusi näin kuuluva 3 momentti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

11 §

Mikäli maksuvapautuksen saaja ei enää asu ja viljele tilaa tai jos maksuvapautusta ei voida 10 §:n 1 momentin nojalla siirtää luovutuksen-saajalle tahi sanotun pykälän 2 momentin nojalla kuolinpesän osakkaille, on maataloustoimiston määrättävä maksuvapautus menetetyksi ja, mikäli saamista ei, sen mukaan kuin siitä on erikseen säädetty, ole irtisanottava, saaminen takaisin maksettavaksi. Tällöin noudatetaan saamisen säännönmukaista takaisinmaksujärjestystä siten, että ensimmäinen korko- ja kuoletuserä peritään siinä kannossa, joka kolmen kuukauden kuluttua ensiksi seuraa maksuvapautuksen menettämistä koskevan päätöksen antamista.

Milloin maksuvapautus on käsittänyt myös koron perimättä jättämisen, säädetään koron suorittamisvelvollisuuden alkamisajankohdasta 1 momentissa mainituissa tapauksissa tarkemmin asetuksella.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen ei maksuvapautusta tule sillä perusteella, ettei tilalla asuva maksuvapautuksen saaja enää viljele tilaa, määrätä menetetyksi, jos hän on täyttänyt 60 vuotta tai jos hänen työkykynsä on alentunut vähintään 50 prosentilla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .